

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem
ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud GIMMERTHNER ET WOLF Apud "KRONIKA RODZINNA."

VARSAVIAE POLONORUM
Rakowskie Przedmiescie, 15

VARSAVIAE POLONORUM
Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN ANGLIA

Apud BURNS AND OATES

LONDON W.
28, Orchard Street.

IN GERMANIA

Apud FRIDERICUM PUSTET
S. Sed. Ap et S. Rit. Congr. Typ.

RATISBONAE in BAVARIA.

IN CANADA

Apud LINHAIRE ET GRANGER FRÈRES

MONTREAL
1699, Rue Notre-Dame.

RERUM INDEX

**PIO X Pont. Max. in Festum Nominale Sancti Iosephi die XIX mens.
Martii MDCCCCVII.**

De Persarum regni fatiis.

De christiana eruditione a litteris non seiungenda.

Quiritium patroni.

Colloquia latina. - Excursus in glaciem.

Iesus ad sepulcrum tractus.

SS. D. N. Pii PP. X Iubilaeum Sacerdotale.

**Acta Pontificia. - Decretum SSmi per S. Congregationem Episcoporum et Regularium
vulgatum, quo quaestionum elencho ratio praescribitur conficiendi tertio quoque
anno relationem Institutorum vota simplicia profitentium.**

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

**Diarium Vaticanum. - Coram SSmo admissiones. - Pontificiae electiones. - Vita functi
viri clariores.**

**Annales: Iaponica cum Americanis discordia. - Mauritana seditio. - Turcarum res. -
Argentinensis reipublicae tumultus. - Itinera pacifica. - Gallorum resipiscentia?**

Publici per Orbem coetus legibus ferendis.

Per Orbem.

Ioci.

Librorum recensio.

Libri recens dono accepti.

Aenigmata.

In tertia operculi pagina:

**ZENO - Tragoedia IOSEPHI SIMONIS Angli. (Passim retractavit hodiernisque scenis
aptavit I. F.).**

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

35, Via della Pace

MDCCCC VII

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS
Comm. VOX URBIS in an. MDCCCXCVII.

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 4,80;
ubique extra Italiam Libell. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; March. 5;
Rubl. 3; Coron. 6,25 *recto tramite* mittendum ad

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM
COMMENTARII "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM
ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA:

Ex subnotatoribus quisque KALENDARIO a *Vox Urbis*
expresse edito fruetur.

Qui socios novos comparaverit duos pretiumque eorum
subnotationis mi-
serit, subnotationem gratis omnino sibi habebit.

Qui triginta socios novos comparaverit ante Iulium
mensem – bi-
bliopolis exceptis – dimidiatum pretium itineris habebit a quovis Europae
loco ubi vivat Romam usque, atque inde in domum suam, secunda, prouti
vocant, ferriveharum classi usus.

Qui sexaginta socios novos comparaverit uti supra,
eodem iti-
nere gratis omnino fruetur.

Kalendis Ianuariis MDCCCXCVII "cumulativa", subnotatio instituta est
inter comm. *Vox Urbis* et Romanum diarium *Corriere d'Italia*.
Ven. in Italia lib. 18; apud exteras gentes lib. 34,50.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR.

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

PIO X PONT. MAX.

IN FESTUM NOMINALE SANCTI IOSEPHI

DIE XIX MENS. MARTII MDCCC VII

*Pange Iosepho, decimo Piorum,
quo die Sponsum colimus Mariae,
pange festum, mea Musa, flexo
poplite carmen.*

*Heul lyram frustra digitis fatigo;
icta, nil laeti sonat; usque acerbum
Galliae luctum querula rudique
voce recantat.*

*"Gallicas urbes," - ita luget - "hostis
vastat immanis, stygio furore
ausus in nomen sobolemque Christi
bella movere.*

*"Iura proculcat pede sanctiora,
teste quae caelo rata iam fuere,
norma quae longo steterant ab aevo
moris honesti.*

*"Templa, quae mimis reserat tyrannus,
clausa templorum voluit ministris;
his rapit pactas, per avita regni
foedera, dotes.*

*"Carceres, mulctas, genus omne demum
ille poenarum vacua pudoris
fronte decernit; celer, et cruentas
edere caedes.*

*"Gentium ius est, violanda ne sint
tectae legati: quid agit scelestus?
Hospitis sacri populatur aedes,
scrinia frangit.*

*"Inter haec, vasto crepat ore: Vivat,
quae beat Gallos, PARITAS! sororque
alma LIBERTAS! PIETASQUE, FRATRUM
mater et alitrix!*

*His sed indultum satis est querelis....
Laetius tandem, mea Musa, carmen
funde, quod curas abigat, Patrisque
ora serenat.*

*Dic, lacescitis aquilone cedris
robur augeri: metus ipse gignit
sponte radices, in humum tenacem
altius actas.*

*Dic, suum stellis iubar esse tutum,
quidquid impurae blatero salivae
iactet in caelos: stolide minantem
sidera rident.**

*Dic vices, iusti quibus est probata
vita Iosephi: gemuit frequentes
inter aerumnas, nova post labores
gaudia nactus.*

*Dic Crucis sanctae veteres, recentes,
millies victo Satana, triumphos;
dic...; sed arrisit Pius...; ominare
fausta, sileque.*

Franc. X. Reuss.

* Rei publicae in Gallia administer Viviani, ut omnes memoria tenebunt, nuper declaravit, extinctorem se fore caelestium siderum: impia non minus quam ridicula iactantia.

T. ET G. FRATRUM PARISI
Pontificia officina Candelarum ad Sacra
Facularumque sine oleo ad noctem, decem horas ardentium.

ROMAE in ITALIA, in Foro Campi Martii, 6

Peculiaris candelarum liturgicarum fabricatio ad S. Sacrificii celebrationem - Cerei Paschales
- Lumen Christi - Cerei ad Officia Tenebrarum - Cerei ornamentis decori ad baptismata et
Sacram Synaxim primum recipiendam - Filum cera madefactum ad candelas accendendas.

Merces ad omnes orbis portus nullo impendio iubentium, ne pro colligatione quidem, mittitur.

REQUIRANTUR CATALOGUS ET PRETIA

Officinae honores concessere Summi Pontifices PIUS IX, LEO XIII, PIUS X.

Commercium epistolare habetur Italica, Latina, Anglica, Gallica, Theutonica, Hispanica lingua.

Sociis et lectoribus officinam hanc Candelarum ad Sacra enixe commendamus,
quae per orbem universum operis suae fructus iamiam disseminavit.

SUPELLEX AD RES DIVINAS

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supel-
lectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*)
mittantur, res praecise indicando, quas quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum
aestimatio fiet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro
Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS
paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Com-
mentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO.

plerique decepti progressu cultus materialis, studium vitamque versent in rerum omnium cognitione, et ab augendis ipsorum utilitatibus et commodis non recedant, quo cives meliores et utiliores rebus suis esse possint et publicis: quo circa sibi persuasum habent nomen honestatemque se explere posse: Christianam eruditionem ut supervacaneam habere, et se et liberos negligunt ieiunos rudimentis fidei ac principii.

At sapientes si in huius veritates omnes verterent animum, sibi haud aegre persuaderent Christianam eruditionem quam maxime esse necessariam ad cultum civilem et humanum.

In tanta enim rerum humanarum perturbatione, neminem latet hos perversos homines susque deque habuisse summa veritatis principia, denegantes scilicet hominem a Deo conditum esse e nihilo ad imaginem et similitudinem Sui, vel obfirmantes eius originem deduci a similibus aut esse vermiculum in hominem iam conversum. Deus primo Dominus omnium observabatur et Eius in hominem ius: mox Deum, qui et Veritas immutabilis, esse negant aut contemnunt.

Quo haec doctrina nostris praesertim temporibus tendat, nemo est qui facile non videat: quaque nihil absurdius coniectura assequi potest. Quamobrem praestat in memoriam reducere illud Psalmistae: « Fiat via illorum tenebrae et lubricum sicut cera quae fuit, auferentur: supercecidit ignis et non viderant solem ».

Bello sic pro libertate suscepto, liberi sui iuris esse volunt et parentibus nil prorsus oboediunt: cives leges perfringunt, et omnes uno verbo imperium detrectant illorum, qui praesunt, propterea quod omne ius effrenamque vim resistendi sibi adsciscunt. Decem legis divinae praeceptis sic neglectis, possessiones ceu furta habentur et in eas ius persequi suum egentes iuste et legitime possunt. Iuris ac nominis notione deleta, ad singulare certamen confugiunt, et reparatam illius arbitrantur iniuriam, qui vi, astu vel arte superior e pugna discessit.

Mortem sibi consciscere levi etiam causa, profecto decorum. Honestati insidiari et pacem turbare domesticam aliorum ius, fasque.

Ubinam gentium perversio maior esse poterit? Nonne insipientium sunt cogitata istorum?

Si divinos excipias, ceteros libros longe superat parvus ille catechesis Christianae libellus, quippe qui breviter strictimque amplectitur quam legem Christus Iesus, Ecclesiae suae ad bonum societatis universae tradidit, et ex cuius elementis omnes fere disciplinae sacrae et profanae vitam honestatemque accipiunt. Verum sunt tamen qui suapte arrogantia ducti ac permoti huiusce exiguitatem libelli, eiusdemque vim aspernantur, dum apud gentes humaniore cultu expolitas et Christianas, sapientiam huius mundi praeseferunt, quae stultitia est apud Deum.

Christiana doctrina certo ac plane ita quaestiones omnes persolvit, ut nulla dubitatione homines huius affecti sensu, in animum sibi inducerent, Deum esse qui mortalia regat, et cuius Iustitia et Providentia improbis viris

poenae, frugi autem praemia sunt constituta in ea vitae commutatione, quae nos aliquando manet omnes: hanc vitam nihil ad voluptates fuisse concessam: gravissimum, nedum dedecus, verum etiam crimen, vim sibi adferre; pravus tunc negligenter opiniones a rerum novarum studiosis iactatas, et ad remedia accederent his malis adhibenda, quae nunc temporis serpunt et latius in dies manare videntur. Finem denique tunc imposerent tumultuosis vocibus ac desidiis!

Quibus de rebus Pius Decimus Pontifex Maximus singulari pietate insignis, ut universam servaret communitatem, potissimum et iuvenes ex ingruente peste, quae homines facit dicaces atque perditos, sapienti consilio effecit, ut optimus quisque sibi persuaserit, civitatis bono et privato neminem consulere, nisi qui pietate, religione, morum innocentia, bonisque artibus commendetur.

IOSEPHUS DE GENNARO.

QUIRITUM PATRONI.

QUUM advocatos, patronos, clientes, indices, forum dicimus Romanorum, aliud plane significamus ab iis quae hodierno tempore similibus nominibus intelliguntur: indicariae enim omnes res, utpote nunc sunt, longe alias quam Romae fuerint, sese habent.

Patrons, exempli gratia, tribus maxime modis ab hodierno sensu differt: Romae enim patroni non tantum defensores, sed accusatores quoque forenses oratores erant, simul de publicis rebus saepe satis agebant, idque magis libere quam hodie unquam contigerit. Primum autem praecipua de causa fiebat quia dum hodie criminum vindicta publica auctoritate geritur, atque propriis magistratibus utitur, tunc contra nihil huiusmodi vigeat, omniaque privata ope curabantur. Idem enim erat ritus qui in causis privatorum; publicus incusator nullus erat, unusquisque privatus civis causam suscipiebat, neque eum oportebat ex crimine damnum sustulisse ut incusaret, sed, quum pleno iure civili frueretur, alium incusare optimo iure poterat veluti si publicam gereret vindictam.

Quoniam vero plerique cives huiusmodi incusationum satis incuriosi videbantur, ut inimicitias et odia vitarent, praemia sunt legibus constituta iis qui publicam incusationem suscepissent. Romae igitur quum socius nominis Latini aliquem accusaret, ius quiritium adipisciebatur; quum vero iam civis esset, tribu mutare poterat: si vero senatoria dignitate honestaretur, ordine angebatur. Publicas haec utilitates pecuniarium praemium cumulabat, idque non parvum: quum enim incusator condemnabatur, eius ex bonis magnam partem incusato tribuebant.

Sed neque hisce praemiis satis cautum necessitati fuit. Etsi enim multa utilitatis alea hisce in incusationibus esset, haud minus tamen damni periculum erat. Non enim tantum et rei et familiarium eius ultionem sibi delator conciliabat, verum et suos saepe odiis ultro offerebat. Quoties autem de publico crimine, ut

de perduellione, aut maiestatis, aut captae pecuniae agendum esset, tunc non tantum cognati et amici reorum, verum etiam eius clientes et factio eius universa pugnabant pro eis.

Quum vero civis capitali poena damnaretur, iura sua omnia amittebat, saepe in exilium pulsus, semper publicata bona sua videbat. Quae quum ita essent, omni ope rei nitebantur ut poenam vitarent; maxime autem ut optimos oratores sibi conciliarent, quos lex eis ut deligeret sinebat. Tunc vicissim accusator oratore uti cogebatur atque contra rei insidias cominus pugnare, sive falsos testes quaerere, atque ita probationes componere, ut rei crimen omnimode evinceret. Nam quoties incusator causam perderet, calumniae quoque reus evincebatur, tandemque huius in signum criminis K litera eius in humeris imprimebatur, qua verbum « kalumniator » antiquo more scribebant.

Patet itaque discrimen accusatoris ita fuisse pergrave, ut illud facile cives vitarent, nec quisquam publicum onus susciperet, nisi et clientelis et opibus sese praevalidum in republica crederet. Publici enim accusatores non alii fuere quam Scipio Aemilianus, Marcus Cato, Lucius Crassus, Marcus Antonius, Tiberius et Caius Gracchus, Quintus Hortensius, Marcus Tullius; idque ausi sunt tantum in limine honorum publicorum: sero autem, quum iam civibus satis noti facti essent, onus omne incusationis omnino reliquerunt et patrocinio tantum uti sunt.

Quod autem hodie interdum contigit ut de publica quoque re privati patroni in foro disserant, illud Romae semper accidebat, ipsaque negotiorum natura de publicis rebus inquirere patronos oportebat, atque de eis dicere. Quod maxime in municipiis contigebat, ubi partium studia ita fervebant, ut accusatorem inter et reum ea quoque odia saepe interciderent, et privatam causam asperiores facerent. Quamobrem causa quaeque, licet haud gravis, novum inde pondus obtinebat et non amplius inter privatos quam inter utramque factionem agitabatur.

Quod neque in causis deerat quae de bonorum possessione agerent; nam etsi de privato iure violato aliquis incusaretur, odium saepe in libello delitescebat publicum, atque cupido ultionis aut invidia illud fovebant. Ceterum absque stipendio patroni dicebant, ac plerique gratia tantum et favore optimatum aut clientum ad patrocinium movebantur, atque precibus vel mediationi amicorum cedebant ut pro reo perorarent in rostris; quae quidem intercessionem plerumque non nisi a civibus eiusdem factionis interponebantur.

Verum ipsi magistratus causarumque indices publicae rei administrandae intendebant; quo magis fiebat ut in tribunali publica studia commoverentur. Antiquitus enim consules pro tribunali sedebant; mox praetor iis successit, qui saepe suo arbitrio aut diem causae indesinenter differebat ut amicis faveret, aut citius advocabat ut noceret adversis.

Indices autem, aliquid simile nostrorum indicum portendebant; nam inter cives eligebantur, ita tamen ut iis in deligendis publica studia magnum semper locum obtinerent. Quoadusque enim respublica penes patricos fuit, minime esse indices nisi ex senatorio ordine poterant,

DE PERSARUM REGNI FATIS.

Nostras quoque inter gentes, etsi non regio nutu sed liberis suffragiis regamur, gravissimum saepe discrimen regis obitus reipublicae afferre solet.

Id vero longe gravius contingere in Persia nemo mirabitur, qui vetus eorum regnum, licet concessio nuper simulacro libertatis, imperio tamen regio longe lateque vetustissimo, Asiatico more, gubernari perpenderit. Ille igitur qui regi nuper vita functo successit, Ali Mirza nomine princeps, suo iam arbitrio tradita sentit fata populi gravissima, pacem domesticam, externa foedera, futura patriae commoda, decus, gloriam. Ne enim continere adhuc quae dia flagrant per regnum throni cupiditates, neque hactenus adversae factiones odia vel arma tandem posuere. Urgent pacem adversa quoque gentium ingenia, quae imperii ambitu subiciuntur. Religiosae denique pugnae per saepe renascentes auspicia novi regni magis magisque perturbant. Quid vero tot inter discrimina regius ille haeres sit provisurus nemo novit, nec scit quisquam an malit cum finitimis Europaeorum coloniis commercia multiplicare vel cohibere, an Anglis potius quam Russis faveat, an bello studeat melius, vel paci.

Ab oriente enim Afgani pyratae Persarum finibus minitantur; urgent ab occidente Turcarum arma; a septem trionibus instant Russi, a meridie Angli invident. Adversas has cupiditates male hactenus Persae reges cohibuere, Russorumque praesertim senserunt ungues, qui multis iam bellis superato hosti fines et litora Caspii maris feracissima abstulerunt. Quod autem reliquum est, deductis hinc inde ferreis suis vili, ita premunt, ut ipsam prope urbem caput regni Teheraniam haud a longe iam spectent.

Adversis finibus Angli instant, e Belucistania nimirum et Afghanistania provinciis; sed Chorassania deserta eo versus ab Anglis Persas protulerunt; quare nil melius hactenus Angli ausi sunt, quam Persicum litus sua interdum classi invadere.

Tum igitur Muzafferius rex qui mox obiit, tum eius decessores Anglis potius favere conati sunt. Attamen paucis abhinc annis, sive ob recedentes Slavorum ausus, sive ob inita forte inter utramque aemulam gentem in Persarum detrimentum foedera, Russicus legatus multa iterum sibi iura tum Caesari suo tum suis civibus adquisivit, argentariam mensam Teheraniae ingentem condidit, viam ferreis curribus sibi per occidentales regni regiones aperiendam obtinuit, Tabris ab urbe usque ad Indorum mare. Hisc modis Russi iterum Persis dominantur, iterque sibi sternunt ut ad oceanum usque perveniant. Anglos contra non sine sponsionibus multis sibi traditis id tolerasse credendum est, ut Indici imperii fines tutos habeant, utque Persici maris orae portusque ad Ormuz urbem sibi libera pateant.

Quo itaque Ali Mirza rex vertet pedem? Russos blandietur an Anglos? An utrumque tacite repellere mente revolvit? Congeruntur enim iamdiu in populo ambos in hostes odia, antiqua quidem et asperrima. Neque tentator, aut saltem sollicitator, multum abest Guilelmus Caesar, qui Arabis ferreis itineribus Bagdad usque ad urbem deductis ipsum Persarum regnum attingere se velle ostendit, Persis regibus suam tutelam proferre, ab Anglica aut Russica ditione solvere, et negotiosis ausibus et commerciis gentis suae omnis spe praemii allicere.

Cui quidem si credant Persae, iamiam Mauritanae – quam dicunt – quaestionis ad iustar, discrimen maturet, arduum sane, ingratum, asperum, atque paci servandae plane salebrosus.

Quamobrem iure est auspicandum fore ut quieti potius rex studeat, et provehendae regni prosperitati, augendisque copiis, litteris atque commerciis, omnique humanitati multiplicandae magis magisque adlaboret; bellica contra ne consilia sequatur, sed inquietos subditos cohibeat, atque tum sibi tum reliquis gentibus pacis beneficia conservet.

DE CHRISTIANA ERUDITIONE

A LITTERIS NON SEIUNGENDA (1).

PAUCIS abhinc annis, ex hoc loco, de recta iuvenum institutione verba feci: hodierno vero die haud dissimile argumentum pertractandum aggredior hac nostra praesertim aetate, qua homines ardeliones arrogantiam pro sapientia ostentantes, inanibusque oppleti, civitates a Re Sacra publica avocare conantur, et Deum Eiusque praecepta ut fluxa et ab officiis hominum prorsus aliena tenent. Huiusmodi effreni homines nullo negotio intelligere possunt quantum detrimenti importet societati universae desciscere a Deo, proinde in proposito susceptoque permanere consilio Religionem ex animis extrahendi.

At nos non praeterit veram ac rectam institutionem iuvenum, qui sunt posita societatis fundamenta et spes certa, praesidium fuisse maximum et paene unum dicam columnen civitatis. Multa quidem sunt, quae ad iuvenum institutionem ducant, attamen nihil sane est tam certum, expeditum et efficax, quam doctrina a Christo Iesu revelata, cum litterarum studiis coniuncta, quippe quae una dux vitae, una magistra morum, recto itinere, firmoque gressu instans, animos componat ac temperet ad bonum privatum et universae societatis.

Qua re Pius Decimus Pontifex Maximus, cupiens malis, quae nunc temporis grassantur, remedium adferre, iuvenes in Christiana doctrina erudiendos iussit. Et quum rei caput sit, vehementer obsequi Summi Pontificis mandatis, Eiusdem hausturus mentem, non absonum duco ut aliquid de huius doctrinae necessitate strictim attingens, Vestrae Sapientiae uberius enucleandam proponam.

(1) Dictum in sollemni praemiorum distributione apud Pontificium Seminarium Romanum xvii Kal. Febr. m dccc vii.

Animos informare iuvenes ad Christianam Sapientiam, unum debet esse propositum iis, qui studiosos discendi omni cura atque diligentia erudiunt atque docent, quo meliores cives, utilioresque rebus suis fiant et publicis. Quaevis enim institutio, quae ad rem non veniat ipsam, ut eadem sit utilitas uniuscuiusque et universorum, quaeque vitam privatam et publicam non adiuvet, quo facilius id quod volumus, consequamur, *summum bonum*, est non modo nomine Christiano indigna, verum etiam vana atque inanis. Quamobrem qui ad humanitatem et ad omne officii munus adulescentulos instruunt, prae oculis habeant illud Apostoli: « Filioli mei . . . vos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis ». Hoc infruari non potest, quum naturae rationalis sit inquisitio veri atque investigatio, quia nihil volitum quin praecognitum, unde necessum esse arbitror, cognitiones non adumbratas veri, aut finis ad quem tendimus, animo percipere et mente.

Quid verius aut utilius aut aptius Christiana institutione, quae non ad fluxa, sed ad altiora et magnificentiora nos natos esse docet? Et quoniam haec, de qua agimus, doctrina non speculativa tantum habetur, verum etiam practica, sic sapientis est ad Deum uti supremum terminum actiones omnes dirigere ab incunabulis ad perfectam usque aetatem, ut per singulos gradus praecepta vitae constituat quisque sibi. S. Hieronymus in epistulis: « Christiani, – inquit –, fiunt, non nascuntur » quae institutio a rudimentis fidei procul dubio manat, uti « Initium sapientiae timor Domini – declina a malo et fac bonum – quaere pacem et persequere eam – nisi oderimus malum, bonum amare non possumus – quod tibi non vis, alteri ne feceris – », et sexcenta alia dicerem, si paucis rem perstringere non cogerer.

Sed incredibile dictu est, quantam perniciem humani generis societati attulerint effreni intelligendi auctores mordicus contententes beatitudinem, honestatem et iustitiam sine Deo, in sola ratione ac rerum progressu oppido esse collocandam. « Ratio vero humana, suis innixa viribus, – docet Angelicus – potest modo nonnullas quidem veritates detegere, at doctrinae corpus efformare nequit ad vitam honestam et civilem procurandam; nam homo sic est a natura comparatus, ut ad ultimum finem adipiscendum summopere intendat cognitione perfecta ut contempletur obiectum, eique ardenti amore adhaereat ».

Bonum et verum inter se convertuntur, et sicut intellectus ex necessitate inhaeret primis principiis, et voluntas ex necessitate ultimo fini, sic animus hominis indifferens esse non potest ad Bonum quod est *Deus*: « Ego sum veritas – Ego principium et finis – » ex quibus facile intelligimus Christianam doctrinam nedum esse veram, sed necessariam cuique hominum aetati ad bonum privatum et communis. « Datum est nobis, – ait Basilus –, mentis iudicium ad veritatis intelligentiam; Deus autem noster est ipsa Veritas: itaque praecipuum ac primarium est menti *Deum* cognoscere nostrum ». Non est sane dubium, quin

86. Num Pontificia decreta statis temporibus publice legenda, reipsa lecta fuerint.

c) *De operibus Instituti.*

87. Quot personis (vel classibus personarum) beneficia contulerint sodales iis operibus quibus iuxta scopum sui Instituti sese devovent.

88. Si numerus istarum personarum post ultimam relationem alicubi imminutus fuerit, indicentur rationes.

89. (*Pro Institutis quae stipem ostiatim colligunt.*)

a) An ex constitutionibus clare et certo constet de iure seu officio stipem ostiatim colligendi;

b) Num decretum «*Singulari*» d. d. 27 Mart. 1896 ipsis Constitutionibus insertum sit;

c) num illud decretum in omnibus religiose observetur.

90. Num ab Institutis Sororum habeantur in suis domibus diversoria aut valetudinaria pro personis quibuscumque, etiam diversi sexus; et quatenus affirmative, cuius licentia et quibus cautelis.

91. Num et quomodo Sorores in seminariis vel collegiis vel quibuscumque ecclesiasticorum virorum domibus rem domesticam gerendam assumpserint.

92. Num Sorores opera quaedam caritatis exercent (v. g. erga infantes aut parturientes aut chirurgi cultro incisos) quae virgines Deo dicatas et habitu religioso indutas dedecere videntur.

93. Num Sorores, quae infirmis in privatorum domiciliis inserviunt, praescriptas a Constitutionibus cautelas semper adhibeant.

94. Num Superiores permiserint commorationem sodalium in domibus saecularium, et quanto tempore.

95. (*Pro Institutis Religiosorum.*) Num aliquod Institutum Sororum quasi ab ipsis dependens, sibi aggregatum, directe, vel indirecte retineant vel dirigant et quam auctoritate.

96. Num post ultimam relationem aliquod novum opus, vel potius nova species operum aliis iam existentibus adiuncta fuerit, et quam auctoritate.

97. Num in Instituto vel in aliquibus domibus irrepperint abusus et qui?

98. Num querelae vel difficultates existant a) cum Ordinariis locorum, b) cum confessariis, c) cum capellanis.

Responsa autem ad suprascriptas quaestiones non solum a moderatore seu moderatrice generali, sed etiam a singulis consiliariis seu assistentibus generalibus, praevis maturo examine, signanda erunt.

Quod si quis ex iisdem consiliariis seu assistentibus aliquid magni momenti praeterea S. Sedi significandum esse putaverit, id etiam per privatas atque secretas litteras praestare poterit. Verumtamen memor ipse sit conditionis suae et sciat conscientiam suam graviter oneratum iri, si quid a veritate alienum secretis eiusmodi litteris exponere audeat.

Iesus ad sepulcrum tractus.

(Alexandri Botticelli tabulam Florentiae asservatam photographice expresserunt FR. ALINARI).

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE.

Ex Congregatione Concilii Tridentinis decretis interpretandis:

— Permitti potest ut litterae, quibus laici a propria dioecesi dimittuntur, ab Ordinariis concedantur, earum vi extradioecesanis fieri proprius valeat Episcopi benevoli receptoris, et hoc titulo ad clericalem tonsuram et ad ss. Ordines ab eo promoveri; dummodo tamen 1) dimissio ab Episcopo proprio ex iuxta causa in scriptis et pro determinata dioecesi concedatur; 2) acceptatio ne fiat nisi servatis regulis quae pro clericis *incardinandis* statutae sunt et servato quoque decreto *Vetus* d. XXII mens. Decembr. MDCCCXV quoad alumnos a Seminariis dimissos (1).

(1) Cfr. *Vox Urbis*, an. IX, n. IV.

3) Sed iuramentum ad tramitem Constitutionis *Speculatores* requisitum praestandum esse ante clericalem tonsuram. Verum quum obligatio permanendi in dioecesi non propria eique in perpetuum serviendi, ante maiorem aetatem non sine difficultatibus et periculis suscipi possit, cavendum esse ab Episcopis ne ad clericalem tonsuram admittant qui aetate maior non sit. (Ex decr. d. XXIV mens. Novembr. MDCCC VI).

— Infirmi, qui iam a mense decumbant absque certa spe ut cito convalescant, de confessarii consilio SS. Eucharistiam sumere possunt semel aut bis in hebdomada, si agatur de infirmis qui degunt in piis domibus, ubi SS. Sacramentum adservatur, aut privilegio fruuntur celebrationis Missae in oratorio domestico;

semel vero aut bis in mense pro reliquis, etsi aliquid per modum potus antea sumpserint, servatis de cetero regulis a Rituali Romano et a S. Rituum Congregatione ad rem praescriptis. (Ex decr. d. VII mens. Decembr. MDCCC VI).

Ex Congregatione S. Romanae et Universalis Inquisitionis.

DECRETUM.

Mariavitarum sacerdotum secta, quae ab aliquot annis nonnullas Poloniae dioeceses infelicitate infestat, in eam paullatim devenit obstinatam pervicaciam et insaniam, ut iam Apostolicae Sedis postulet extremas coërcitiones. Haec enim secta, cum in exordiis

ita tamen ut quoties senatores rei accusarentur, innoxii e iudicio descenderent. Quum autem Gracchi de iudiciis instaurandis populum rogarent, equitum ex ordine deligendos indices voluere, cuius legis consequens fuit, ut omnes rei equestri ex ordine absolverentur, e senatorio autem passim condemnarentur. Postremum fuit ut ex senatoribus atque ex equitibus simul iudices eligerentur, quod magis necessarium patronis fecit, ut de publicis rebus inquirerent ipsi, et dicerent. Id satis probat exordium orationis primae in Verrem, quum Marcus Tullius iudices improbat antecessorum culpas revocans monetque graviter, nisi recte indicent, poenam periurii a diis laturos.

Postremo in patrocinii exercitio nullae leges patronum vinciebant, sed omnia pariter libera ei erant pariterque permissa: neque titulum exhibere patronos oportebat, sed satis erat si instructi et facundi oratoria arte essent. Omnia vero eis adhibere licebat ut certamen vincerent; itaque falsis testibus utebantur, et indices auro corrumpebant, et falsas probationes adducebant, tandemque ab iniuriis neque a vi abstinabant ut causam vincerent, nec ullus censor erat, qui talem audaciam corrigeret.

Quae omnia nemo negligat oportet, qui aequali lance vel Marci Tullii opera, vel Hortensii aut aliorum patronorum rectam aestimationem capere voluerit.

COLLOQUIA LATINA

Excursus in glaciem ⁽¹⁾.

BERNARDUS. — Etiamnum assides foco, Modeste?

MODESTUS. — Scilicet, ita nunc fert anni tempestas.

B. — Fateor, est frigus intensum atque horridum; verum alio modo, quam ad ignem recedendo, iuvenes caleferi decet, si quando premantur frigore.

M. — Quo pacto igitur?

B. — Appetamus invicem pilis niveis.

M. — Nempe ut mihi oculum excutias, an mactes etiam, si capitis tempora impegeris.

B. — Absit a me tantum flagitium.

M. — Non de industria id facies, solo; sed ita cadet sorte fortuna.

B. — Lubricum ergo per glaciem agitemus cursum: toti oculus incaluerimus.

M. — Aegre me eo pellicies hodie.

B. — Quidni?

M. — Timeo ut glacies sit satis firma.

B. — Ne dubites; furens enim spirat ventus, quo facillime aqua constringitur.

M. — Omnia dein vivaria nive oblecta sunt.

B. — Venti dissiparunt nivem. Novi ubi pateat ampla planities: agedum, comitare me.

M. — Quoniam tam amice instas, comitabor. Sed muniamus manus chirothecis; alias obri-gescent frigore.

B. — Manus meae patientes sunt frigoris; tamen indnam chirothecas.

M. — Nostin' per glaciem discurrere callopo-diis ferratis?

(1) Ex dialogorum libro ASTORII VAN TORRE S. I. Antuer-piae ed. an. MDCLVII. — Passim retractavit I. F.

B. — Velocissime; dextrorsum, sinistrorsum, recta, oblique, in circulum; nunc utroque pede, nunc altero tantum.

M. — Tiro admodum in hac ego sum arte, nec adeo satis audax, ut incedam per glaciem: metuo ne glacies mihi fallat vestigia.

B. — Cur non tibi comparas calceos solis clavatis? Quantumcumque sit glacies lubrica, inambulabis tutissime.

M. — Atque ecce obvium commode habemus Dominicum. Is se nobis adiunget tertium. Primum, salve, Dominice.

DOMINICUS. — Et vos tantumdum.

M. — Credo te glacie domum reverti.

D. — Glaciem ego conscendere nunquam soleo. Vereor, ne mihi cadendo cerebrum diminuam, et brachia frangam vel crus, aut luxem ali-quod membrum.

B. — Nimium es meticulosus!...

D. — Non temere est quod ita metuam. Modo praeterivi vivarium quod in proximo est: aliquos gravissime labentes conspexi de ripa, adeo, inquam, graviter, ut glacies crepita-ret atque in formam stellae rimas ageret. Malo me in atrio nostro calefacere flagellis agitando trochum.

B. — At nos excursu in glaciem. Vale.

IESUS AD SEPULCRUM TRACTUS.

Suadet Quadragesimale tempus piissimam Alexandri Botticellii tabulam lectorum oculis subicere, qua, si tempus praesertim recolueris, quo fuit a viro summo depicta, nil verius, vel sanctius, vel fortius esse posse concedes.

Mariae e genibus, doloris vi sensibus iam destitutae, Sacratissimum Iesu Corpus, mox e cruce deductum, dilabatur. Sustinet hinc sacras exuvias Cleopha; deflet inde Salome; pedes autem gelidos et vulneratos Maria Magdalene lavat lacrymis, abstergit crine.

Matrem vero colligit in sinu Ioannes, dum Nicodemus tanto doloris spectaculo percitus palmas, passionis signa sustinentes, ad caelum tendit, quasi Divini Patris pietatem obtestans.

Intuere, lector, vultus, lacrimas demirare, et ipse, si potes, oculos a fletu abstine. Secus equidem nescio, quodnam pietatis spectaculum com-movere te maxime ad fletum possit.

SS. D. N. PII PP. X IUBILAEUM SACERDOTALE.

A Consilio Centrali ad sollemnia Iubilaei Ro-mae constituto apud Consilium Maximum So-cietatis e Catholica Italarum Inventute (Romae in aedibus Spinola, *Arco della Ciambella*, 19) exemplar litterarum accepimus ad ephebeorum moderatores missarum, ad stipem colligendam unde calix comparetur, quo SSmus sacra sit iubilari die peracturus; quas quidem libentis-sime edimus. Sunt autem huiusmodi:

Reverendissime Domine,

Societas haec nostra e Catholica Italarum Inventute ubi primum certior facta est, diem XVIII mensis Septembris a. MDCCC VIII eam

esse, quae ab inito Sacerdotio SS. D. N. Pii PP. X quinquagesimum annum expleret, sup-plex Pontificem rogavit, ut ipsi concupitam facultatem largiri dignaretur sollemnia per ca-tholicorum orbem ad faustissimi eventus cele-brationem promovendi. Quod quum a SSmi Pa-tris benignitate obtinuisset, Consilium ad hoc in Urbe instituit apud coetum maximum eius-dem Societatis, cuius tutelam multos iam annos gerit Ems vir Aloisius Oreglia a S. Stephano, Sacri Senatus Decanus, qui mox honorarium Consilii principatum libentissime excepit.

Atqui, inter fidei testimonia, opera, sollem-nia, quae sibi coetus noster ad rem proposuit, unum est peculiariter iuvenibus catholicis uni-versis reservatum, ad quod ephebea societates-que adolescentum omnes potissimum invitamus: oblationem dicimus aurei calicis in sacris iubi-laribus a Pontifice adhibendi; cuius quidem ex pretio redundantia, si fuerit, accessura sit stipis collectioni apud Christiades omnium ordinum initae; Iubilari Missae eleemosynae ad instar offerendae. Neque fore volumus ut Patrem amantissimum lateret a quibus Eius animo, tot filiorum perduellium vitae ratione afflicto, so-lamen ac levamentum, iucundum profecto, fuerit comparatum, quinam inde Ecclesiae spes homi-numque societatis fuerint reputandi: largitorum enim nomina, singulari volumini inscripta, una cum calice atque stipe Ei subiiciuntur.

Nos igitur, quibus praefatum Consilium con-stat, sollicitudine tua, Rme Domine, freti, quam apprime novimus, Te enixe rogamus, ut in-coeptui, filialis devotionis itemque eximiae vir-tutis exemplum evasuro, faveas ultro, id prae-sertim procurans, ut eidem accedant pecuniaque sua participant adulescentes omnes tuae curae concrediti. Itaque schedulas aliquot ad Te mit-timus, quas subscriptionibus repletas ad Con-silium nostrum Urbanum deinde cum collecta stipe reddes.

Quae dum iuxta optata futura confidimus, gratum est grati animi nostri nostraeque ob-servantiae sensus Tibi aperire, unde erimus usque, etc.

ACTA PONTIFICIA

Decretum SSmi. per S. Congregationem Epi-scoporum et Regularium vulgatum, quo quaestionum elencho ratio praescribitur conficiendi tertio quoque anno relatio-nem Institutum vota simplicia profi-tentium (1).

84. (*In Institutis Clericorum*). Quot annis clerici vacent studiis, a) litterarum humaniorum, b) philo-sophiae, et c) theologiae.

Quatenus autem studia domi peragantur, quot professores singulis disciplinis tradendis sint addicti.

85. Num omnes studentes:

a) integrum cursum studiorum perfecerint ante-quam e domo studiis destinata exierint;

b) ante promotionem ad sacros Ordines studia per pontificium decretum *Auctis admodum* respective praescripta rite perfecerint;

c) caetera omnia a sacris canonibus pro admis-sione ad Ordines requisita (circa titulum Ordinatio-nis, litteras dimissorias etc.) religiose observaverint.

(1) Cfr. an. X, n. 1.

— Iuxta Caeremoniale Episcoporum (Lib. II, cap. 3, num. 5) Celebrans Vesperarum, in initio huius Officii, quando ad suum locum pervenit, sedet paululum ex-ceptis pluvialistis: omnes de choro sedere debent in eodem momento; sed tamen consuetudo contraria pro clero de choro servari potest. (Indidem)

— In Missa solenni coram SS. Sacramento expo-sito, Celebrans, postquam dixit in initio *Oramus te* ad Offertorium *Veni, Sanctificator*, non debet cum ministris rursus genuflectere antequam aliquantulum se retrahat versus cornu Evangelii in thuris im-positione. Neque subdiaconus, accepta patena post obla-tionem calicis postquam genuflexit in suppedaneo ad dexteram diaconi, debet iterum genuflectere quum venerit ante infimum gradum. (Indidem).

— Missa Ordinationis in Sabbatis Quatuor Tem-porum est de feria: in Sabato Pentecostes in ipsa facienda est commemoratio simplicis aut simpliciati occurrentis: minime vero in aliis, nisi Officium fuerit de feria, quo in casu commemoratio non est omittenda. (Indidem).

— A sacerdote Missam celebrante in ecclesia de-dicata alicui mysterio Divinarum Personarum, vel in oratorio quod Titulare non habet, in oratione *A-*mplicis nominari debet Patronus loci, si in loco ubi celebrat consuetudo adsit faciendi in Suffragiis com-memorationem de loci Patrono. (Indidem).

— Quando transfertur festum v. g. Annuntiationis B. M. V. in quo exsequiae cum Missa exsequiali pro-hibentur, haec prohibitio subsistit in die sola impe-dita, non die in qua Officium transfertur, nisi trans-feratur cum feriatio. (Indidem).

— In functione Benedictionis SS. Sacramenti, prae-ter orationem de eodem, alia cantari potest priusquam cantetur *Tantum ergo*, quando aliae dicendae sint preces. Minime autem in casu opposito, nec non in festo et infra Octavam SS. Corporis Christi. (In-didem).

DIARIUM VATICANUM.

(Die XXI mens. Ian. - d. XX mens. Febr. M DCCCC VII).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites alioque viros, qui sui cuiusque muneris gratia Pon-tificem de more adivere, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Bruno Chaves doctor, Bra-siliensium legatus extraordinarius et administrator cum omni potestate apud Apostolicam Sedem; Ruspoli princeps foemina cum liberis; Edmundus Obrwecht ex Monacis Cisterciensibus O. S. B., Gethsemani abbas; Silvanus De Stefano O. S. B., abbas ordinarius Cavae Tyrrhenorum; Franciscus Malvezzi Campeggi mar-chio; Franciscus Xaverius Cardelli comes, eiusque uxor; Fridericus Hoyos comes, Austrorum legationi addictus apud Apostolicam Sedem, Monachium trans-latus; Marius Di Carpegna comes, eiusque uxor; Otto Czernin de Chudenitz comes, Austrorum lega-tionis apud Apostolicam Sedem a secretis; Alexander Ruspoli princeps Urbanus, patre vita functo, Magi-ster Sacri Hospitii creatus; Petrus Lucchesi-Palli comes eiusque uxor Beatrix e Parmensium ducum genere; Hector Decaud doctor; Iosephus Aldobran-dini, princeps Urbanus; Angelus M. Dolci, archie-piscopus Patrensis, legatus apostolicus apud Boli-vianam et Peruvianam civitates; Dominicus Reuter, praepositus generalis Minorum Conventualium; Se-minarium Tiburtinum; Consilium Centrale et Ro-manum ad Iubilaeum Sacerdotale SSmi celebrandum; Antoninus Salvati dux; Ioannes Cavalletti Ron-di-ni marchio.

Pontificiae electiones.

Reverendus vir Ioannes Baptista Nasalli Rocca, Ca-nonicus Liberianae basilicae, episcopus Eugubinus dicitur.

— R. p. Ioachim Iosephus Berthier ex Ord. S. Do-minici in consilium S. C. Studiorum cooptatur.

Vita functi viri clariores.

Die VI mens. Febr. Camberii Franciscus Hautin, Camberiensis dioecesis archiepiscopus, Lutetiae Paris. n. d. II mens. Maii M DCCC XXXI, episcopus Ebroicen. creatus d. XXVI mens. Iunii M DCCC XC; prom. d. XV mens. Iunii M DCCC XCIII.

— Die VIII Romae, octuaginta et duos annos na-tus, r. p. Albertus Gibelli, abbas generalis O. S. B. Camaldulensium.

ANNALES.

Iaponica cum Americanis discordia.

Querela novissime oborta inter cives Iaponios et Americanos in gentium pacem discrimen haud leve comparasse videbatur. Magistratus enim Californianae reipublicae, iussis Rooseveltii praesidis parum dociles, quam ediderunt legem arcte servaturos sese spondebant, nec duros unquam ut Iaponiorum pueri in libera civitate americanas scholas adirent unaque cum liberis suis doctrinae panem acciperent. Irascebantur non sine causa Iaponii, adeoque aestnavit inter-dum alicuius civis ingenium, ut nec iuvenes defuerint qui in Americanum vexillum gravem iniuriam intulerint. Verumtamen utriusque gen-tis legati tantam hinc inde prudentiam atque sapientiam in rem contulere, ut non modo ci-vium suorum iras sedaverint, sed ad pacifica consilia reducerint, ipsiusque contentionis com-positionem paraverint, omneque belli metum et ab America et ab Asia dispulerint.

Mauritana seditio.

Mauritanum quoque civile bellum, brevi illa pugna quam narravimus, iam confectum ap-paret. Petiit quidem Raisulius ille latro Tan-gerim in urbem redeundi veniam; infida tamen postulatio; quia fugitivae eius copiae per deser-torum fines alacri pede urgentur. Interea Hel-vetius legatus proponit ut vigilum cohortibus delegendis ad tutelam litoris urbisque aliquis praepositus, cuius nomen plane sit et Mauri-tanis et Europaeis populis gratum. Superest qui-dem in armis sicarius ille, qui Ben-Mamur oc-cidit, quamquam tum ad necem tum ad arma Raisulii consilio impulsus nonnulli putant, sed in eius quoque copias arma regis iam ita mo-ventur, ut brevi ille credatur ad summas an-gustias iri adductus.

Turcarum res.

Byzantii haec inter Turcarum rex, Germanici legati intercessione tandem compulsus, Fehim praesidem, virum omni corruptelae deditum atque repetundarum crimine saepe incusatum, in iudicium vocavit. Ille igitur qui universi regni vicibus praeerat in ius venire coactus est, coram tribunis condemnatus atque igno-miniosa missione mulctatus et exilio. Viden-dum vero modo restat an edita haec poena exequutioni mandetur, quod, etsi graviter Ger-manici Caesaris ira aestuaverit, tamen, ob prae-valida patrocinia, quibus ille iuvatur, haud facile futurum Turcarum rerum periti prae-nunciant.

Argentinensis reipublicae tumultus.

In Argentinae quoque Reipublicae nonnullis provinciis seditio novissima in consules atque in magistratus exarsit. Hoc tamen flagitium Americanis latinis gentibus iamdiu proprium, ut multis abhinc annis paulatim cessit, ita Argentinenses magistratus brevi modo concu-lcare sategerunt missis copiis, quae levi pugna perduellium agmina disiecerunt provinciasque ultimas ad obsequium reducere.

Itinera pacifica.

Bulgarorum interea qui res ad externos gerit Stanciowius iter suum Berolinum, Vindobonam ac Petropolim per urbes explevit, atque cum variis gentium administris ita est colloquutus, ut pacificam tum principis tum populi sui men-tem etiam atque etiam sponderit et confir-maverit; suaeque pro parte promiserit Balka-norum regiones pacis discrimen nunquam fore ut experiantur.

Postremo Anglorum rex Eduardus regiaque uxor Lutetiam Parisiorum iterum mox visita-runt ea comitate, qua par erat, a Fallierio praeside excepti, ut hospites plane dilectissimi. Fiunt haec quidem dum passim in Anglia con-cilium agitur de fovea Britannico sub mari deducenda, quae Gallos tandem ac Anglos via tuta pedestrique coniungat. Ingens sane facinus, gigantibus dignum, eoque magis memorandum, quia dispulsam quasi arguet diffidentiam illam atque inimicitiam, quae non semel Anglorum animos Gallorumque divisit.

Gallorum resipiscentia?

In Gallia vero quum simus, illud invat tandem animadvertere quod novissime apparuit, intel-lexisse Galliae administros quod scite neces-sarium iamdiu erat, res Ecclesiae haud iure componi posse, nisi intercesserit cum ipsius Ec-clesiae legatis compositio. Quamobrem tum Briand administri, tum Richard Purpurati Pa-tris legati invicem sese inviserunt ut de tem-phis aedibusque sacris pecunia conducendis ac locandis, intacto Ecclesiasticae disciplinae iure, statuerent. Redditum interea per legatum Au-strorum Hungarorumque apud Gallos Aposto-licae Sedis violatum archivum dicitur. Eruntne igitur haec religiosae componendae pacis ini-tia? Ut faustum id bonum felixque sit ex animo ominamur, quamquam de re valde du-bitamus.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS.

In Anglia de oborta novissime discordia senatores inter atque legatos populi, Campbell Bornemann, qui administris praest, rogationem ad comitia attulit qua senatorum potestas coer-ceretur, ne publicae utilitati obesse aut popu-lorum voluntati posset.

In Batavia De Meester, administratorum con-cilio praepositus, una cum sociis a munere

suis simulasset singulare studium gloriae divinae, mox spretis Episcoporum suorum monitionibus et correctionibus, spretis ipsius Summi Pontificis primum paternis adhortationibus tum severioribus comminationibus, spretis quoque censuris in quas non unam ob causam inciderat, tandem ecclesiasticae auctoritati se penitus subduxit, agnoscens pro capite foeminam quandam Feliciam, alias Mariam Franciscam Kozłowska, quam sanctissimam matrem dicunt, SS. Dei Genitrici sanctitate parem, sine cuius patrocinio nemo salvus esse possit, et quae delegavit Ioannem Kowalski, ut suo nomine tanquam Minister generalis totam Mariavitarum societatem regat. Cum igitur constet praedicta totius societatis capita, Ioannem Kowalski et Mariam Franciscam Kozłowska etiam iterum iterumque monitos in suis perversis doctrinis et molitionibus, quibus simplicem multitudinem decipiunt et pervertunt, obstinate persistere, atque in censuris in quas inciderunt sordescere, haec Sacra Suprema Congregatio S. R. U. I. de expresse SS. Domini Nostri mandato, ne quis, cum detrimento salutis aeternae, ulterius communicet operibus malignis Ioannis Kowalski et mulieris Kozłowska, declarat atque edicit dictum sacerdotem Ioannem Kowalski memoratamque foeminam Mariam Franciscam Kozłowska, nominatim ac personaliter maiori subiacere excommunicationi, ambosque, e gremio Ecclesiae Sanctae Dei penitus extorres, omnibus plebii poenis publice excommunicatorum, ideoque Ioannem Kowalski et Mariam Franciscam esse vitandos ac vitari debere.

Committit insuper RR. PP. DD. Varsaviensi Archiepiscopo, Plocensi, Lublinski, Kielcensi aliisque, quorum forte interest, Episcopis Polonia, ut, nomine ipsius Sanctae Sedis, declarent singulos et omnes respectivas eas dioceses sacerdotes infami sectae Mariaviticarum adhuc addictos, nisi infra viginti dies, ab ipso praesentis intimationis die computandos, sincere resipuerint, eidem excommunicationi maiori, personali et nominali, pariter subiacere eademque ratione vitandos esse.

Praeclaudati vero praesules magis ac magis satagent e grege suo fideles, a sacerdotum Mariavitarum insidiis ac mendaciis miseris deceptos, admonere non amplius Ecclesiae Sanctae Dei genuinos esse posse. Illis quotquot damnatae sectae Mariaviticarum scienter adhererant.

Die v mens. Decembris M DCCC VI.

L. G. S.

PETRUS PALOMBELLI

S. R. et Univ. Inquisitionis Notarius.

— Dispensatio super irregularitate ex defectu natalium ob haeresein parentum semel concessam ad suscipiendam tonsuram et Ordines minores, valet etiam ad suscipiendos Ordines maiores. (Ex decr. d. v mens. Decembr. M DCCC VI).

— Sacerdotes navigantes quoties, durante itinere, navis consistat, confessiones excipere poterunt tum fidelium qui quavis ex causa ad navem accedant, tum eorum qui ipsis forte in terram obiter descendentes confiteri potant, eosque valide ac licite absolvere poterunt etiam a casibus Ordinario loci forte reservatis, dummodo tamen — quod ad secundum casum spectat — nullus in loco vel unicus tantum sit sacerdos adprobatus, et facile loci Ordinarius adiri nequeat. (Ex decr. d. XIII mens. Decembr. M DCCC VI).

— Indultum super observantia festorum concessum alleui Missioni validum quoque habendum est pro aliis Missionibus, quae in posterum a pristina Missionis seilungantur. (Ex decr. d. XIII mens. Decembr. M DCCC VI).

Ex Congregatione de Propaganda Fide:

— Fines Vicariatus Apostolici Abyssinen. statuuntur prouti sequitur: Ad occasum, aquilonem et orientem Vicariatus ipse iis limitibus continetur, qui eum se-

parant a Vicariatu Apostolico Africae centralis (decr. lat. d. XV mens. Ian. et d. XIII mens. Septembr. M DCCCXCIV) et a Praefectura Apostolica Erythraeae (decr. d. XIII mens. Septembr. M DCCCXCIV) usque ad occursum fluminis Awache, quod deinde orientales fines Vicariatus Abyssinae constituit usque ad locum in quo in illud influit flumen Kassam. Tandem ad meridiem idem Vicariatus circumscribitur a linea recta, quae procedens a conflente fluminum Awache et Kassam pergit ad confluentem amnis Sodoballé et fluminis Mougher, a cursu huius fluminis usque ad occursum finium occidentalium. (Ex decr. d. X mens. Septembr. M DCCC VI).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indulgentiarum et Sacrarum Reliquiarum:

— Magistro Generali Ord. Fratrum Praedicatorum facultas fit delegandi ubique locorum sacerdotes, sive regulares, sive saeculares, ad hoc ut Christifideles utriusque sexus in societatem SS. Rosarii recipere, eorumque rosaria, rosas et candelas benedicere valeant eum applicatione Indulgentiarum a Summis Pontificibus eidem Rosarii Confraternitati concessarum, firmo remanente onere mittendi, data opportunitate, adscriptorum nomina ad aliquam Confraternitatem canonice erectam. (Ex decr. d. XXXI mens. Iul. M DCCC VI).

— In summarium Indulgentiarum et indultorum Seraphici Ordinis inseri iubetur indulgentia plenaria: 1) Pro religiosis et monialibus, etiam Tertii Ordinis Regularis, qui annum quinquagesimum suae Religionis confessi ac Sacra Communione refecti celebraverint; 2) pro iisdem religiosis et monialibus, primo ex uniuersiusque mensis Sabbatis non impedito, in quo celebratur Missa votiva de Immaculata Conceptione vel Missa occurrentis Vigiliae, seu festi, aut Octava eiusdem Beatae Virginis, iuxta Rubricas, dummodo dictum Sacrum devote celebraverint vel audierint et consueta opera peregerint; 3) pro omnibus fidelibus, qui Ecclesias Trium Ordinum S. P. Francisci visitaverint in Festis a) Sanctissimi Nominis Iesu; b) Sanctissimi Corporis Christi; c) S. Benvenuti Auximani Episc. et Conf. I Ord., sub solitis conditionibus; 4) pro omnibus Fidelibus, qui per tres saltem dies continuos Exercitiis spiritualibus per Religiosos eiusdem Ordinis datis interfuerint et confessi ac sacra Synaxi refecti ad mentem SS. oraverint. — Inseri mandantur pariter plures indulgentiae partiales, atque indulta seu gratiae prouti sequitur: 1) Ut indulgentia plenaria, absolutioni generali certis per annum diebus impertiendae religiosis ac monialibus eiusdem Ordinis adnexa, non solum pro defunctis, ut auctores tenent, sed etiam pro vivis applicari possit; 2) ut fratres Minores, qui Missiones ad populum habuerint, possint in eorumdem fine, servatis servandis, Crucem erigere eique adnectere indulgentiam plenariam pro die erectionis et in festis Inventionis et Exaltationis S. Crucis, lucranda a fidelibus, qui confessi et sacra Synaxi refecti coram et ad mentem SS. oraverint, nec non partialem trecentorum dierum pro iis, qui coram ex corde saltem contrito ac devoto quinquies *Pater* et *Ave* cum *Gloria Patri* recitaverint; 3) ut praedicatores eiusdem Ordinis possint in fine concionum Adventus et Quadragesimae solemniter habendarum, impertiri populo, servatis servandis, Benedictionem Apostolicam cum indulgentia plenaria lucranda a Christifidelibus, qui confessi ac sacra Communione refecti eandem Benedictionem acceperint et ad mentem SS. oraverint, dummodo quinque saltem conciones praefatis temporibus a praedicatoribus Ordinis habitas audierint; 4) ut religiosi eiusdem Ordinis concionatores, qui facultatem habuerint, quatuor sacra scapularia sub unica forma benedicendi eaque imponendi, benedictionem e suggestu peragere valeant, adhibita formula in numero plurali, praetermissaque impositione scapularium (quae

sibi quisque fidelium imponet), nec non nominum inscriptione atque eorum ad respectivas Confraternitates transmissione. (Ex decr. d. XXII mens. Aug. M DCCC VI).

— Minime sufficit ut imago tituli altaris fixi in tabula vitrea picta retro post altare in fenestra applicetur. (Ex decr. *Ratisbonen.* d. X mens. Novembr. M DCCC VI).

— In oratoriis privatis, non vero in oratoriis semipublicis, quae locum tenent ecclesiae, dici possunt Missae de requie omnibus et singulis diebus, exceptis festis de praecepto et duplicibus I classis et diebus ipsa duplicia I cl. excludentibus, ab obitu usque ad sepulturam, quamdiu nempe cadaver sit adhuc physice praesens in domo.

Idem privilegium valet semel tantum in una ex tribus diebus ab obitu usque ad sepulturam decurrentibus pro oratoriis publicis et ecclesiis Seminariorum, collegiorum et religiosarum communitatum. (Ex decr. *Ord. Minorum* d. X mens. Novembr. M DCCC VI).

— In Missa votiva de Immaculata Conceptione B. M. V. singulis diebus infra Octavam eiusdem Mysterii atque singulis sabbatis per annum concessa ac respondente Officiis ad instar simplicis redactis, quae ritum duplicem alias obtinent, excluduntur secunda et tertia oratio de Tempore et solum admittuntur commemorationes occurrentes et collectae, si iuxta Rubricas et decreta admittendae sint, quia est Missa festivi Officii duplicis, licet per accidens simplicis. (Indidem).

— In festis Patronorum dioecesis et Fundatorum Ordinis seu Congregationis regularis, si ritu saltem duplici gaudeant, dicendum est ad Missam symbolum, prouti dicitur in eodem festo principali. Item in festis secundariis Patronis principalis vel Titularis ecclesiae, si sub ritu saltem duplici celebretur. (Indidem).

— Minister inserviens Missae in altari, ubi SS. Eucharistiae sacramentum non asservatur, unico genu flectere debet accedens ad altare et quoties ante medium altaris transibit aut ab eo recedet. (Ex decr. d. XVI mens. Novembr. M DCCC VI).

— Minister tam in porrigendo, quam in recipiendo osculetur utramque ampullam vini et aquae, quin tamen osculetur manum celebrantis. Oscula vero in Missa pro defunctis et Feriae VI in Parasceve omitenda sunt. Similiter Diaconus in dictis casibus non osculetur calicem et patenam, iuxta Rubricam Missalis part. II. tit. 13, n. 2 et Caeremoniale Episcoporum lib. I, cap. 18, § 16, et lib. II, cap. II, § 5. (Indidem).

— Sacerdos infirmo Communionem distribuens semper dicere debet *Misereatur tui*, etc., sive infirmus accipiat Viaticum, sive communicet ex devotione aut ad implendum praeceptum paschale. Infra Missam vero, si sacerdos in altari proximo penes infirmum celebrat, dicendum est *Misereatur vestri*, etc. Denique Minister infra Missam in casu *Confiteor*, et Celebrans *Misereatur* dicere debent ad altare more solito, non vero prope infirmum. (Indidem).

— Clerici prima tantum tonsura initiati, ad mentem decreti d. XIV mens. Martii M DCCC VI tangere possunt vasa sacra et lintea sacra, ac calicem praeparare in sacristia absque speciali indulto. Omnes autem qui vestem talarem induunt, sint vel non tonsurati, debent iuxta Rubricas Missalis *Ritus servandus in celebratione Missae*, tit. II, 1) superpellicem induere dum Missae inserviunt, nisi pro laicis alicuius Familiae religiosae obstat specialia statuta approbata. (Ex decr. d. XXIII mens. Novembr. M DCCC VI).

— Diaconus ratione ministerii sui potest, etiam praesentibus sacerdotibus et extra casum necessitatis, SS. Sacramentum de uno altari ad alterum deferre. (Indidem).

PEL. Secerne veris vana. Speciosus micat
Ubique fulgor; splendet in opibus nitor;
Accendit aurum fulva lux, ostrum rubor.
Blanditur oculis gemma, praeradiant ducum
Postes; superbo marmor assurgit situ:
Laxantur atria, queis salutantum globus
Undat redundat. Mille quid longus sequar
Rerum figuras? Aula, rex, solium Cyclas
Inane mentis vulgus attonitum trahunt.
O vana lucis umbra....

ANAST. (Proh! blandum iubar!).

PEL. Semperque fallax! Intus implacidae sedent
Furiae; cruentat angor, eversae furunt
Tormenta mentis. Luce stat falsa chaos.

ERAST. Tantum malorum fronte tam pulchra latet!

PEL. Sectare modica, nate, nec censum supra
Attolle vota; mente divitias loca,
Intus beatus: esse qui felix amat,
Supraque casum fixus ac sortis rotam,
In se reducat orbis arbitrium sui;
In se recumbat; nec suum quidquam putet,
Nisi quod repostum mente fortunam fugit.
Haec te beatas ducet ad sedes via.

ERAST. His obsequendum, genitor, his animum sedet
Firmare monitis. Nulla degenerem dies
Arguet. Inanem calco fortunae globum,
Complexus animi decora. Stat cordi pudor,
Stat alma pietas, castus aetatis tenor,
Idemque frontis pariter ac mentis color,
Vel fremat Avernus.

PEL. Indolem egregiam probo.
Hac spe Penates repete. Dum redeo, vale (1).

SCENA II.

PELAGIUS, ANASTASIUS.

ANAST. (Maturus urget fraudis intentae locus.
Aggrediar). O labantis Imperii salus
Columnae rerum; tende poscenti manum
Patriae, Pelagi.

PEL. Fare, quis patriam gravat
Repente casus?

ANAST. Ius perit.

PEL. Vetus malum.

ANAST. Fidem fefellit Caesar.

PEL. Antiquum obtinet.

ANAST. Succumbit astu candor.

PEL. Assuetum nefas.

ANAST. Obruimur omnes.

PEL. Sistat exitium Deus.

ANAST. Per celsa Procerum capita grassatur chalybs.

PEL. Et hoc timebam.

ANAST. Foeda Gazaeum lues,
Hausto veneno, rupit.

PEL. O regum scelus!

ANAST. Gazaeus, urbis lumen?
Eloquio potens...

(1) Erastus exit.

PEL. Miseris levamen?

ANAST. Dulce praesidium bonis,
Terror malorum...

PEL. Cecidit?

ANAST. Aeternum iacet.
Sed levia querimur. Maius his aliud malum
Iam iam minatur. Affert extremis opem
Rebus, Pelagi. Zeno — prohi regni probrum! —
Testatus ante sedis aeternae faces
Sceptrumque nato pactus et pacem patri,
Utrumque fregit. Captus Harmatius dolo,
Perdet revulsum scelere conficto caput.
Hinc sparsus agro miles ultricem vovet
Urbi ruinam, busta, flammaram globos,
Vastum sepulcrum, si ducem Caesar necat.
Succurre patriae; libera insontem nece.

PEL. Succurre tantis, qui potes, malis Deus!

ANAST. Fraus in propinquo est. Flecte Zenonem prece:
Sin obstinarit pectus, exterre minis.
Perfringe caute; robur, aes, ferrum doma.
Timuit monentem saepe, minitantem tremet.
Adire regem patriae impellunt mala.

PEL. Affabor ultro.

ANAST. Regium intrabo prior
Conclave, mollis pateat ut fandi locus (1).

SCENA III.

PELAGIUS.

PEL. Quid, anima, trepidas? Quis reluctantem pavor
Retro coercet? Surge, magnanimos cape
Vigoris ignes; perage meditatam decus.
Zeno alloquendus.... Ille quis? Regni caput.
Quid rex? Honores deme; par aliis homo.
Quid homo? Decorem iunge virtutum, Deus;
Appone crimen, vilior feris homo.
Sin labe labes, scelere cumuletur scelus,
Nullusque iuris tangat humani pudor,
Non lex Tonantis, peius Infernis quoque
Erit ille monstrosus. Hanc ut extimeas feram,
Monstrumque timeas? Ibo, quo patriae salus,
Quo iusta caeli causa properantem vocant... (2).
Frenator orbis, Christe, regnorum arbiter,
Idemque regum terror, incoeptis fave;
Da robur animo, fulmen eloquio, modum
Causae decorum; da superbificos ducum
Frangam tumores, inque tranquillum retro
Cursum reflectam. Sin quis irarum impotens
Hos rumpat artus chalybe, da mente ardua
Vitam resolvam. Quidquid occiduo imminet
Orbis malorum, sanguis avertat meus (3).

(Ad proximum numerum).

(1) Exit.

(2) Genibus flectit.

(3) Caput usque ad terram prosternit atque inter orandum manet
quasi a sensibus abstractus.

discessit, quia exhibita ratio accepti et expensi coram senatoribus approbata non est.

In Bulgaria dilatae comitiorum sessiones, ob factionis regi adversae tumultus, fuere, quae obstant ne athenaea nova lege emendentur.

In Gallia de religiosa novissima contentione diu atque facunde in comitiis est disceptatum, tum praesertim quum, auctore Briand administro, de religiosa re componenda cum Parisiensi Archiepiscopo susceptum est consilium. Ille tamen suam agendi rationem plurimis suffragiis comprobata retulit.

In Germania, post habita nuper ad legatos populi eligendos comitia, socialistarum factione late diminuta, legialatorum sessiones ritu solemni sunt inchoatae. Regia oratio de imperii salute atque victoria civium omnium iunctis viribus late per orbem procuranda praesertim fuit.

In Hispania novum aliud administrorum collegium res publicas moderandas suscepit. Maura praeses se neque in religiosa re neque in interna civium discordia huic vel alteri factioni famulaturum, sed omnia ex aequo et bono atque pacifica mediatione compositorium spondit.

In Italia rationes accepti et expensi coram populi legatis quiete disceptantur.

In Nigro Monte Radovitch electus a principe nuper est, qui publicas res summa auctoritate moderetur.

PER ORBEM.

Die XXIII mens. Ianuarii M DCCC VII ex Argentina republica ob operariorum ex conducto ab opere desertiones tumultus passim nuntiantur.

— d. XXVIII, Insulis, fodinae ob aerem *grisou* incensum debescunt, canicularios plures sepelientes, quorum aliquot misere vitam amittunt.

Similia ad Roda in Rheni provincia fiunt, inde factura maiore, quum mortui ad ducentos connumerantur.

Die II mens. Februarii concilium americanum "Pro Pace", sermonem latinum sibi constituit gallico auxiliarem.

Novae fodinarum ruinae ad Charlestown lugentur, unde operarii ad quinquaginta oppressi sunt.

Harrisburg in Pennsylvania incendium negotiorum vicum et theatrum civitatis absumit, ingentia damna procurans.

Cleaving, vectoria Anglorum navis, Iaponiam petens, naufragium facit: duodequadraginta viatores pereunt.

Lutetiae Parisiorum Korhn doctor novissimum a se inventum exponit, unde electricle imagines longe transmitti queant.

— d. III Petropoli moritur Dmitri Ivanovitch Mendeleeff, chymices peritissimus, qui auctor fuit celeberrimae legis illius periodicae de elementis chymices, unde plurima inventa in illa arte manarant. Natus erat Tobolsk a. M DCCC XXXIV.

— d. V atrae procellae in Canada et passim ad occidentem solem Americae septentrionalis furiant.

— d. IX, Lorient, navis ad torpedines emittendas dum militaribus exercitationibus in portu vacat, improvise incenditur, classarios novem concremat.

— d. XVI Bononiae septuaginta et tres annos natus diem obit supremum Iosue Carducci, Italicorum nostrae aetatis poetarum maximus (1).

Vindobonae Maria Clementina, vidua Augusti Saxonum de Coburgo Gotha principis, filia Aloisii Philippi, quondam Gallorum regis, nonagesimum aetatis annum agens cursum vitae placide absolvit.

IOCI.

Adolescens se sistit studiorum indicibus periculum sui facturum. Ubi ad historiam ventum est, unus ex professoribus sic eum percontatur. — «Cedo, quoniam fuit cura omnium maxima Caroli cognomento Calvi? Discipulus nihil cunctatus. — «Oh! animi molestia quam capiebat ex calvitie!...».

LIBRORUM RECENSIO.

Dott. G. B. BERTOLDI, prof. di lettere nel R. Ginnasio di Brescia. — M. Minuzio Felice e il suo Dialogo "Ottavio" (Romae ac Mediolani edid. Soc. Dante Alighieri, 1906).

Brevi hoc opusculo cl. auctor amplam explicat eruditionem. Sermonem facto de codice unico, qui hunc Dialogum refert (servatur autem in bibliotheca Vaticana et exaratus est sub initium saeculi IX), plurimas recenset editiones, quae a saeculo XVI usque ad nostra tempora vulgatae sunt, et interpretationes quoque memorat quae italicae, gallicae, germanicae, anglicae, et batavicae prodierunt. Inde de gente Romana Minucia loquitur, cuius soboles Felix erat; de eius patria in Africa sita, de eius gestis, de arte oratoria, quam exercebat ante et post susceptam religionem christianam, de variis eius scriptis, ac tandem de aetate in qua vixit, quam, longiore facta disquisitione, in secunda parte saeculi II reponit. Tandem ipsius Dialogi argumentum propius inspicit et evoluit, et fontes litterarios aperit et quibus auctor saepius hausit, indicatis locis Ciceronis, Vergilii, Lucretii, Ovidii, Iuvenalis et Senecae, qui subinde eius menti obversari videbantur.

Neque etiam desunt varii sacrarum Scripturarum loci, ad quos in *Ottavio* alluditur, quidquid Bährens contra scripserit.

F. X. R.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

Socios et lectores admonere iuvat, libros recens editos atque ad nos missos ut in Vox Urbis eorum notitia detur, apud administratorem nostrum, nisi contra aperte declaratur, minime venundari. Si quis igitur alterum eorum sibi cupiat, petat necesse est ab editore, quem semper indicamus.

E. DUPLESSIX. La Loi des Nations — Rennes, ex off. Fr. Simon.

Id. La Loi des Nations. Projet d'institution d'une Autorité internationale Législative, Administrative et Judiciaire. — Projet de code de Droit international public. — Ouvrage couronné par le Bureau international de la Paix. — Concours 1905-1906; Ier Prix. — Lutetiae Parisiorum ex off. Soc. I. B. Sirey, 1906 (Ven. lib. 7).

MISS MULOCH. Sorellina. Traduzione dall'inglese di F. B. C. — Romae edid. Desclée, Lefebvre et Soc., 1906 (Ven. lib. 2).

(1) De viro digno quidem qui pro litterarum meritis abunde commemoretur, peculiariter in proximo numero dicemus.

CAPECELATRO CARD. A. La madre Chiesa Cattolica. — Ibid. (Ven. lib. 0,25).

Id. Papa Pio X e la Francia. — Ibid. (Ven. lib. 0,50). FELICE DACOMO. Esercizi latini e temi graduati di versione dal latino e dall'italiano, con appendice delle principali regole della sintassi latina, ad uso delle prime classi ginnasiali. — Augustae Taurinorum edid. off. Salesiana S. Ioannis Evangelistae. (Ven. lib. 1,50).

MACINAI L. Uomini e spiriti. I capi saldi. Apologetica. — Romae edid. Desclée, Lefebvre et soc. 1907. (Ven. lib. 1,20).

VALLEGA E. Iesus princeps pacis. Canti dell'anima. — Ibid. (Ven. lib. 3).

DE FELICE F. Spiritus tenuis. Poesie. — Ibid. (Ven. lib. 1,75).

Id. Saggi di varia polemica. — Ibid. (Ven. lib. 1,75).

Il cantico del cantico volgarizzato e annotato da RAFFAELLO CARDAMONE. — Ibid. (Ven. lib. 1,75).

LAGHI P. Giardino del catechista, ossia prontuario di esempi per l'esposizione della dottrina cristiana. — 3^a edizione riveduta e aumentata. — Ibid. (Ven. lib. 5).

CALDERONI G. L'evoluzione e i suoi limiti. — Ibid. (Ven. lib. 4,50).

BIANCONI A. O Roma felix! Romanzo storico con prefazione di O. Marzocchi. — Ibid. (Ven. lib. 3,75).

Esortazioni attribuite a San Francesco in un opuscolo inedito del secolo XIV. — Ibid.

DE MARGERIE A. S. Francesco di Sales. — Ibid. (Ven. lib. 2).

LAGUIER L. Il metodo apologetico del Padre nei primi tre secoli. — Ibid. (Ven. lib. 0,60).

AENIGMATA

I.

Bellis emicuit totum; praeponito plantam:
Praeclara cecinit pascua, rura, duces.
A planta totum demum si legeris, urit
Atque suis icit pectora cuspidibus.

II.

Par iaculo ferio sine vulnere quemlibet ultor,
Narro, cano, doceo, mordeo dente carena.

F. X. B.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorum miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet opus, cui titulus:

FABULAE SELECTAE
IOANNIS LA FONTAINE
LATINE CONVERSAE
A FRANCISCO XAVERIO REUSS.

Aenigmata an. IX, n. XII proposita his respondent:

1) G-rex; 2) Ama-rus.

Ea rite soluta miserunt:

Petrus Tergestinus. — Greg. Cleary O. F. M., Roma. — Rich. Brondel, Brugia. — Alois. Cappelli, Senis. — I. Ortis, Merella. — Ioan. Battani, Volaterris. — F. Arnori, Mediolano. — Rich. Müller, Berlino. — Alex. P. Gest, Trenton. — F. Guerra, Aletio. — V. Starace, Neapoli. — I. Walter, Neo-Eboraco. — Call. Amalberti, Albio Intemelio. — Ioan. Rappel, Arelitano. — Princ. Gordon, Mancunio. — F. B. Vernetis.

Sortitus est praemium:

GREGORIUS CLEARY,

ad quem missum est opus, cui titulus:

IOANNIS BATTANII
ANTHOLOGIA PARVA GRAECO-LATINA (VII).

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAE — Ex officina Poesis, Phil. Caggiani.